

12. EURÓPAI BARLANGI MENTŐ TALÁLKOZÓ

Az Európai Barlangi Mentő Szövetség (European Cave Rescue Association – ECRA) ebben az évben 2018. november 1–4. között Casola Valsenio-ban (Olaszország) rendezte meg a 12. Európai Barlangi Mentő Találkozót.

A mintegy 90 regisztrált résztvevő és további cca. 50 nem regisztrált résztvevő (elsősorban olasz barlangászok) az ECRA 14 tagszervezetétől érkezett. A jelenlegi az ECRA ezidáig legnépesebb találkozója volt.

Az idei találkozó megfogalmazott célja az volt, hogy megismertesse az ECRA tevékenységét a barlangászok széles körével. Éppen ezért az idei összejövetel a Casola Valsenio – Speleopolis-ban tartott barlangász találkozóhoz kapcsolódóan került megrendezésre. Az ECRA már az első találkozó óta dolgozik azon, hogy szoros és erős együttműködés jöjjön létre a szervezet keretein belül. Az ECRA-nak jelenleg 19 tagszervezete van, amelyek 16 országot képviselnek. Ennek köszönhetően az európai barlangi mentő szervezetek közötti együttműködés mára valósággá vált. A barlangi mentők maguk is barlangászok, ez adja az ECRA igazi erejét. Az érintett barlangászok körében azonban az ECRA nem kellően és nem elég széles körben ismert, illetve mi az, amit már eddig is tett a barlangi mentés és a biztonságos barlangászat érdekében. Ebben az évben az ECRA megragadta azt a lehetőséget, hogy az Olasz Barlangász Szövetség (Società Speleologica Italiana) Casola Valsenio-ban megtartásra kerülő éves találkozójához csatlakozzon, ahol mintegy 2000 barlangász jött össze a világ minden részéből és így egy nagyban széles körben mutathatta be magát.

Maga Casola egy 2500 lelket számláló kisváros. A település helység névtáblája alatt egy hivatalos kiegészítő táblán szerepelt, hogy „Speleopolis” és erre a néhány napra még egy barlangász társ-polgármester is megválasztásra került. A városka nagy szeretettel fogadta a vendégeket, akik latinus „visszafo-gottsággal” igyekeztek jól érezni magukat. Az errefelé gyakori esős időjárás miatt több utcát rendezvény-sátrakkal fedtek be sok száz méter hosszan, ahol étel és ital bőségesen állt rendelkezésre, a köztereken pedig az ideiglenesen felállított színpadokon szórakoztatták a közönséget az alkalmi zenészek és éneke-sek – hajnalig.

Az ECRA bizottságai (technikai, orvosi, barlangi bűvár) önálló workshopokat szerveztek.

Külön kiemelendő, hogy a rendezvényen részt vett és megosztotta tapasztalatait Chris Jewell, aki egyike azoknak az angol barlangi bűvároknak, akik személyesen is részt vettek a thaiföldi Tham Luang-barlangban lezajlott mentőakcióban, melynek során eredményesen kimentették az árvíz miatt barlangban rekedt gyerek focicsapatot. Beszámolóját a meglehetősen nagy befogadóképességű moziban tartotta olyan érdeklődés mellett, hogy „még a csilláron is lógtak”. A thaiföldi barlangi baleset az egész világ barlangászeit megmozgatta, így az ECRA-t is. A szervezet felkészült az esetlegesen szükségessé váló

közreműködésre, ennek megfelelően 6 olasz és 5 horvát barlangi bűvár állt készenlétben. A kiutazás pénzügyi feltételeit is sikerült megteremteni, a thai hatóságok azonban nem tartottak igényt a közreműködésre. Az esetet minden országban élénk sajtóérdeklődés kísérte. A felkészülés során vált világossá, hogy adminisztratív akadályokba is ütközik az ECRA, mint szervezet által nyújtandó segítségnyújtás. A mentőszervezetek határon átnyúló tevékenysége rendszerint kétoldalú megállapodások alapján működik, viszont ezek létrehozásához már a kormányokat/politikát is be kell vonni, ami meg lehetően bürokratikus folyamat.

A helyszín

Az ECRA casolai programjára is rányomta bélyegét a thaiföldi baleset tapasztalatainak és tanulságainak értékelése. Ennek során – sok minden más mellett – megvitatásra kerültek:

- a kormányzati és a civil szervezetek együttműködése,
- a barlangi mentő szervezetek nemzetközi együttműködési lehetőségei nagyméretű katasztrófák esetén,
- traumák blokkolási lehetőségei barlangi körülmények között balesetet szenvedett sérülteknél,
- több sérültes balesetek,
- a telemedicina felhasználása a barlangi mentésben (science fiction?),
- fájdalomcsillapítás és kábítás barlangi bűvár baleseteknél,
- fájdalomcsillapítás barlangi baleseteknél,
- halott személy mentése forrásból és/vagy nagy mélységből,
- sérült szállítás a barlangi bűvármerülő helytől a kijáratig,
- nem bűvárok mentése,
- szifonon túli orvosi esetek kérdései.

ECRA 2018. évi közgyűlése tájékoztatást kapott arról, hogy szlovén barlangi mentő szervezet az idén – az ECRA tagszervezetek közül elsőként – csatlakozott az EU katasztrófavédelmi rendszeréhez.

Az orvosi bizottság ebben az évben az anesztézia, a mentések közben szükségessé váló kábítás, illetve a fájdalomcsillapítás kérdéseivel foglalkozott. A kérdés aktualitását az adta, hogy a thaiföldi baleset elszenvedőinél kábítással csökkentették a mentési folyamattal járó stressz hatását. Az eset kapcsán azonban más kérdések is felmerültek. Ilyen például az orvosok jogi védelme nemzetközi missziók esetén. Ennek egyik kulcskérdése, hogy hogyan lehet elfogadtatni az orvosi felkészültségüket egy másik országban, hogyan tudnak egy olyan országban működni, ahol formálisan nincs az orvosi működésre engedélyük. Az ilyen kérdéseket még az indulás előtt tisztázni kell. Miután emberéletekről van szó, felelősen csak a saját eszközeiket és protokolljaikat tudják használni és ez nem mindig egyezik az adott ország előírásaival. Hiába íratnak alá velük különböző nyilatkozatokat, az orvosok közül sokan (pl. Oroszországban) azt el sem tudják olvasni. Ehhez a kérdéskörhöz csatlakozik a használható gyógyszerek alkalmazhatósága is (pl. fájdalomcsillapítók, kábítószeresek stb.), melyekre országonként eltérő szabályozás lehet érvényben.

Dinko Novosel, az ECRA elnöke tájékoztatta a közgyűlést, hogy egy új szervezet nyújtotta be tagfelvételi kérelmét, az Israel Cave Explorers Club. A Club jelenlévő képviselője elmondta, hogy a bolgár barlangászok Holt-tenger menti expedíciója során találkoztak az ECRA hírével. Ők egy viszonylag új szervezet és fejleszteni szeretnék barlangi mentő felkészültségüket, melyhez az ECRA-t jónak tartják.

Hegedűs Gyula javasolta a Nemzetközi Barlangtani Unióval (Union Internationale de Spéléologie – UIS) való együttműködés kialakítását. Az UIS belső működési szabályzata háromféle partneri együttműködést tesz lehetővé. Ezek közül az ECRA a „Cooperating Organizations” követelményeinek felel

A találkozó résztvevői

még, ezért javasolta, hogy az ECRA nyújtson be kérelmet az UIS Cooperating Organization státusra, valamint támogassa az UIS „Barlangok és Karsztok Nemzetközi Éve – (YCK 2021) kezdeményezését.

A tervek szerint a következő, immáron 13. Európai Barlangi Mentő Találkozó Törökországban lesz.

Hegedűs Gyula

MENTÉS A THAM LUANG-BARLANGBÓL (THAIFÖLD)

Amikor 2018. június 23-án egy gyerek-futball klub 12 tagja – 11–16 év közötti fiúk – és 25 éves edzőjük, aki korábban 10 évig buddhista szerzetes volt, egy rövidre tervezett túrára indult az észak-thaiföldi Tham Luang-barlangba, még nem gondolták, hogy 18 napot fognak bent tölteni, és egy addig példátlan, nemzetközi mentőakció fogja őket a felszínre segíteni. Bár a bejáratnál tábla jelezte, hogy júliustól novemberig a barlang látogatása a monszun miatt veszélyes, semmi nem utalt arra, hogy az esőzés rövid időn belül megérkezik.

Mintegy 4 km-t mentek befelé a Pattaya Beach nevű teremig. Körülbelül 2 óra múlva elindultak kifelé, de meglepve tapasztalták, hogy az úgynevezett T-elágazásnál a röviddel azelőtt még száraz járatot elöntötte a víz, és nem tudnak kimenni.

Közben beesteledett, és a szülők elkezdték keresni a gyerekeiket. Megtudták, hogy a barlangba mentek, amelynek bejáratánál a természetvédelmi őrök azzal fogadták őket, hogy a járatokat elöntötte a víz, és nem tudnak segíteni. Erősítést kértek, a falu polgármesterét és a helyi önkéntes mentőket hívták, de értesítették a tartományi kormányzót is. Futótűzként terjedt a hír, így estére a bejárat környékén már gyűsögtek a rendőrök és katonák. A barlang bejáratának környékét kivilágították, a keresés gyorsan eszkalálódott, és a bejárat környéke irányító központtá alakult.

A gyermek focicsapat a barlangi túra előtt

Közben a fiúk a barlangban nem estek kétségbe, azt gondolták, hogy amilyen gyorsan jött a víz, olyan gyorsan le is fog apadni. Mintegy 200 m-t visszamentek a Planetárium nevű részre, és lefeküdtek a hideg talajra. A barlang hőmérséklete 23 °C volt.

Reggelre a Thai hadsereg SEAL (Sea, Air, Land) elit alakulata is megérkezett. A bejárat körül kialakuló káosznak a belügyminiszter érkezése vetett véget. Anupong Paochinda tábornoknak mind a felkészültsége, mind a hatásköre megvolt ahhoz, hogy irányítsa a folyamatokat. Innentől vált szervezetté a mentés. Az angol, de Thaiföldön élő 63 éves Vernon Unsworth, aki már 16 éves kora óta barlangászott, gyorsan átlátta a helyzetet. Megkereste a belügyminisztert, és a kezébe nyomott egy papírt:

„Nagyon megy az idő!

1. Rob Harper

2. Rick Stanton

3. John Volanthen

Ők a világ legjobb barlangi bűvárai.

Kérem, hogy lépjen velük érintkezésbe,

amilyen gyorsan csak lehet a UK nagykövetségen keresztül.”

A tábornok telefonért nyúlt, kérdése rövid volt: *„Mennyi időn belül tudnak a repülőtéren lenni?”* Hat órán belül mindhárman a levegőben voltak útban Bangkok felé.

Az eső egész éjszaka esett, a vízszint óránként 10 cm-t emelkedett. Szivattyúkra volt szükség. Június 26-án kezdtek szivattyúzni. A mentőakció során mintegy 2,7 millió m³ vizet mozgattak meg. A kiszivattyúzott víz több száz gazda termőföldjét tette tönkre a környéken. Senki nem tiltakozott – a gyerekek fontosabbak voltak, mint a rizs.

Az USA Indo-Pacific Parancsnokságának okinawai támaszpontján június 27-én hajnalban csörrent meg a telefon. Charles Hodges őrnagy vette fel és egy óra múlva a légierő speciális műveleti egységének 30 fős csoportja hagyta el a bázist. Másnap hajnalban érkeztek a barlanghoz. Ezen a napon az eső 1 órán belül 3 m-rel emelte a vízszintet a barlangban.

Június 29-én a Beijing Peaceland Foundation, másnap pedig az Australian Federal Police tagjai érkeztek meg. Ekkor az angol bűvárok azzal szembesültek, hogy a thai SEAL nem akarja engedni őket merülni, mert ez az ő országuk és az ő mentőakciójuk. Bár a thai hatóságok hivatalosan kérték fel őket, a katonák ezt nem akarták.

Július 2-án az orvosok elemezték a helyzetet – a gyerekek életben maradási esélye ennivaló nélkül 10%. Ha a 10. napon sem találják meg őket, akkor stratégiát váltanak, a mentés átalakul, és már nem élőkert keresnek.

A barlangban az egyik fiúnak volt órája, így pontosan tudták, hogyan telik az idő. Július 2-ára már kezdték feladni a reményt a megmenekülésükre. Világításuk régen nem volt, 245 órája nem ettek és az egyetlen dolog, amit tehettek, imádkoztak. 20 óra körül hangokat hallottak. Először azt hitték, hogy hallucinálnak, de helyett két ember jelent meg bűvár felszerelésben (Rick Stanton és John Volant-

Bűvárok úton a barlang bejáratához

ben – UK). 40 percet töltöttek az otlévőkkel és látták, hogy mindenki életben van. Csak néhány lámpát tudtak otthagyni, ennivaló nem volt náluk, de megígérték, hogy haladéktalanul küldenek azt is. A hír, hogy mindenki életben van, előbb ért a felszínre, mint a bűvárok.

A legfontosabb az volt, hogy élelmet és felszereléseket juttassanak be. 4 fő vállalkozott erre – dr. Pak thai katonaoorvos és 3 fő thai SEAL katona. Veszélyes vállalkozás volt, mert a thai SEAL tagjai nyílt vízi bűvárok voltak, és nem kaptak barlangi kiképzést.

Aztán számba vették a mentési lehetőségeket. Abban egyetértés volt, hogy nincs egyértelmű, kockázatmentes megoldás. 3 alternatíva merült fel:

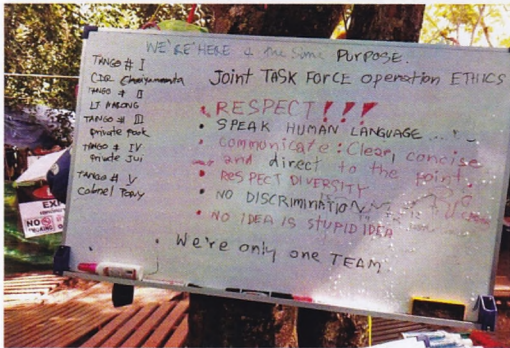
- 4–6 hónapig életben tartani őket, amíg elmúlik a monszun;
- keresni egy olyan, eddig ismeretlen járatot, amin a felszínre lehet hozni őket (több, mint 400 közeli barlangot kutattak át, közülük 28-at részletesen);
- és a legkockázatosabb, hogy bűvárúton menteni ki őket (minden fiú tudott valamennyire úszni, de még soha nem bűvárokodtak még nyílt vízen sem).

Július 5-re világossá vált, hogy az egyetlen megoldás a bűvárút – a barlangban fogyott a levegő és július 10-től nagy esőzéseket jósoltak. Ehhez a fiúkat el kell kábítani, és a teljes arcot lefedő maszkban tudják kihozni őket a bűvárok. Nagy problémát jelentett a maszkok mérete. Ezeket felnőtteknek gyártják, és jórészt nagyok voltak a fiúk kicsi fejére.

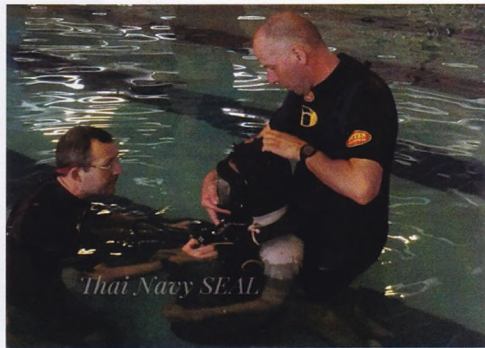
Az angol bűvárok összesen 2 barlangi bűvár altató orvost ismertek a világon: egy franciát és az ausztrál Dr. Richard Harris-t. Ez utóbbi Craig Challen-nel éppen egy bűvár túrára készült, amikor kaptak egy telefont. Mindössze 45 percük volt a tervük módosítására és kiérni a reptérre. Közben némi bürokráciára is szükség volt, mert Dr. Harris orvosi diplomáját érvényesítenie kellett a Thai Medical Board-nak ahhoz,

Rick Stanton teljes felszerelésben

A közös munka szabályai

A bűvármaszok uszodai kipróbálása – John Volanthen és Rick Stanton

hogyan orvosi tevékenységet folytathasson, és mindkettőjüknek szüksége volt diplomáciai mentésre is. Mire július 6-án a barlanghoz érkeztek, a thai hatóságok mindent elintézték. Az azért nyugtalanította őket, hogy ha a dolgok nem jól végződnek, akkor nem biztos, hogy elhagyhatják az országot.

Időközben kiderült, hogy a thai katonai bűvároknak a feladat túl nehéz, de nem volt idő várni. John Volanthen bejelentette a thaioknak, hogy ők végrehajtják azt a feladatot, ami még a világ legjobb bűvárai számára is kihívás volt. Gyakorlatilag az angolok ultimátumot adtak – ha bűvárúton megpróbálják, akkor néhányan életben maradhatnak, ha nem, akkor mind meghalnak. Erősítésre volt szükségük, ezért értesítették Jason Mallinson-t és Chris Jewell-t a British Cave Rescue Organization tagjait, akik haladéktalanul elindultak Thaiföldre.

Július 6-án baleset történt. Saman Kunan (37), aki korábban a Thai Navy SEAL tagja volt, meghalt. Saman július 1-én érkezett a barlanghoz. Társával július 5-én 10.30-kor indultak a barlangba, feladatuk tartalék bűvárpalackok bevitelére a bűvárútvonal belsőbb részeibe. Társa egyszer csak azt vette észre, hogy nem mozog. Elvitte egy olyan helyre, ahol meg tudta vizsgálni és megpróbálta újraéleszteni, de nem járt eredménnyel. A merülő társ másnap hajnalban, 15 órával a merülés megkezdését követően érkezett a felszínre a hírral. Senki nem tudja, hogy mi történt.

Július 7-én a közeli város uszodájában angol bűvárok thai és amerikai katonák kíséretében három önként jelentkező gyerekekkel kipróbálták, hogyan lehet őket a víz alatt szállítani. Aztán végig modellezték az egész mentési folyamatot: Dr. Harris elkábítja a fiúkat és a legnehezebb munkát, a víz alatti szállítást az angol bűvárok (Rick Stanton, John Volanthen, Chris Jewell, Jason Mallison) fogják végezni. A levegős szakaszokon segítő bűvárok fogják ellenőrizni és átvenni a „csomagot”, majd elvinni a következő merülési pontig. Amikor elérkeznek a bűvárútvonal végéhez, az amerikai katonák átvesszik, orvosok megvizsgálja a fiúkat, majd transzport hordágyba áteszik és a felszínre szállítják őket.

A szállításhoz teljesen el kellett kábítani a fiúkat. Az egyik legnagyobb kockázat az volt, hogy a víz alatt pánikba esnek. Mivel korábban ilyenre nem volt példa, Dr. Harris-nak kellett kitalálnia az ehhez szükséges gyógyszer kockálatát. A mentőakció kockázata hihetetlenül magas volt. Az amerikai katonai egység parancsnoka, Hodges őrnagy tájékoztatta a thai hatóságokat arról, hogy a mentés sikerességét 60–70%-ra becsülik, vagyis 3–5 gyerek nem fogja túlélni. Chris Jewell ezt még megtoldotta azzal: „Még abban sem voltunk biztosak, hogy mi túléljük.”

A szülőket is tájékoztatták, és írásbeli beleegyezésüket kérték az akcióhoz.

A mentés megkezdése előtt a bentrekedteknek részletesen elmondták, hogy mi fog történni velük. Elmagyarázták a kábítás szükségességét és a szállításuk terveit. Lehetőséget adtak nekik, hogy néhány soros üzenetet küldhessenek felszínre várakozó rokonaiknak, kimondatlanul is arra gondolva, hogy talán

ez lesz az utolsó életjel tőlük. A szülők nem hibáztatták az edzőt, hanem hálával gondoltak arra, hogy mindent megtett gyermekeik életben tartásáért.

Július 8-án reggel még egy végső egyeztetésre jöttek össze az akció résztvevői, majd 10 órakor elindultak a barlangba. A merülést 11.50-kor kezdték meg. A kimentésre kerülő fiúk sorrendjének meghatározását az edzőre bízta. Ő ismerte legjobban a gyerekeket. Ekkor már 16. napja voltak a barlangban.

Az első fiút 16.50-kor adta át Jason a barlangban várakozó amerikai katonáknak. Mintegy százan adták kézzől kézre a hordágyat a bejáratig, ahol thai orvosok vették át, és a közeli kórházba szállították kivizsgálásra és megfigyelésre. Aznap 21.00-ig további 3 fiút sikerült a felszínre szállítani. Ezzel az is bebizonyosodott, hogy a mentésre kidolgozott módszer működik.

Másnap ugyancsak 4 fiút sikerült a felszínre szállítani. Július 10-én 19.00-kor mind a 12 fiú és az edzőjük a felszínen volt. Már csak Dr. Pak és három SEAL katona voltak hátra, akik egy egész hetet töltöttek a barlangban. Ők 2 órával az utolsó fiú kiszállításának megkezdése után indultak kifelé. 23.00-ra mindenki a felszínre ért.

A gyerekek július 18-án hagyták el a kórházat. 23-án 11 fiú és az edző egy buddhista kolostorba ment. Az egyik fiú keresztény volt, ő templomban mondott köszönetet a kimentéséért. A 11 fiú 13 napig maradt a kolostorban, ők augusztus 5-én jöttek ki. Az edző még további heteket töltött ott, ahol a fiúk esténként meglátogatták.

Összefoglalóan néhány eddig nem említett adat:

- a Tham Luang-barlang 10 316 m hosszban és 85 m mélységben ismert (Thaiföld 4. leghosszabb barlangja);

- a barlang 460 m tszf. magasságban nyílik;

- a bűvár útvonalon legszűkebb rész: 38x72 cm;

- a legmélyebb merülés – 6,2 m;

- a fiúk tartózkodási helye 800–1000 m-re volt a felszíntől;

- a befoglaló hegy: Doi Nang Non (Alvó Hölgy Hegye) gránit és mészkő, a barlang a kettő között meanderezik;

- a merülések során 700 bűvárpalackot használtak;

- az út a bejáratától, feladat végrehajtása nélkül 6 óra befelé és 4 óra kifelé;

- a mentésben résztvevők nemzetisége:

- ausztrál

- kanadai

- belga

- kínai

- dán

- ukrán

- egyesült királyság-i

- thai

- finn

- szingapúri

- francia

- USA

- izraeli

Nemcsak az egyes nyelvek között kellett tolmácsolni (főleg thai-angol), hanem a nyíltvízi és a technikai/barlangi bűvárok szakzsargonja között is.

- a mentésben 100 szervezet képviselőjében több, mint 10 000 fő vett részt, köztük

- 900 rendőr;

- 2000 katona;

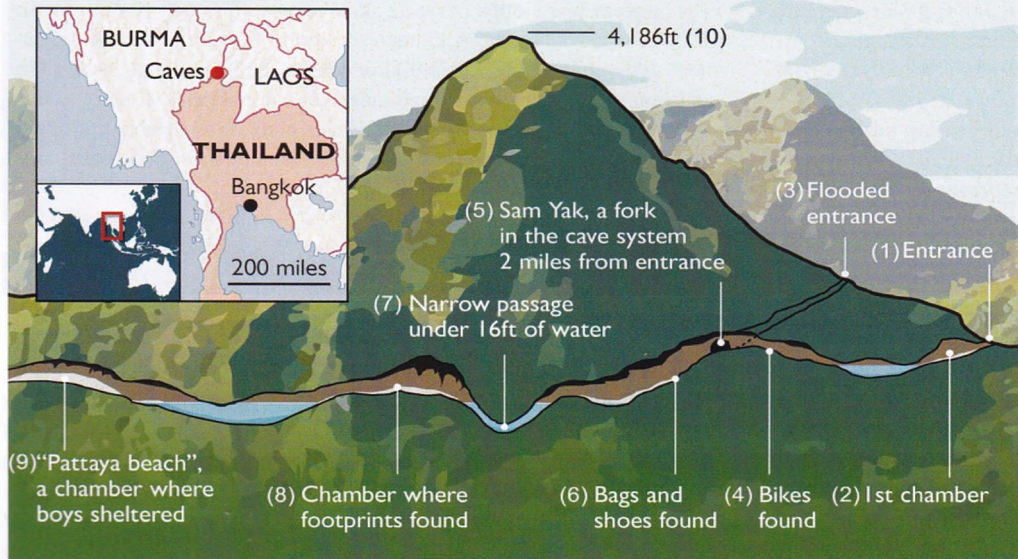
- 100 bűvár;

- napi 20 000 adag étel készült;

- a környék szállodái, üdülői, magánházai megnyitották ajtóikat a mentésben résztvevőknek – aludni, enni, mosni a sáros ruhákat – ingyen;

- a hírek továbbításában 193 hírügynökség 631 sajtómunkása vett részt (napi 2 sajtótájékoztató volt).

The cave system

Jelmagyarázat:

- (1) Bejárat
- (2) Első terem
- (3) Elöntött bejárat
- (4) Talált biciklik
- (5) Sam Yak, a rendszer elágazása 3,2 km-re a bejáratától
- (6) Talált zsákok és cipők
- (7) Szűk járat kb 5 m mély víz alatt
- (8) Terem, ahol lábnyomokat találtak
- (9) "Pattaya Beach", a fiúknak menedéket nyújtó terem
- (10) A hegy magassága: 1276 m.

A kép forrása: news.com.au

A CIKKBEN LEÍRTAK FORRÁSA

CHRIS JEWELL *beszámolója*, 12. Európai Barlangi Mentő Találkozó, Casola Valsenio, Olaszország, 2018. november

LIAM COCHRANE: *The Cave*, Harper Collins Publishers, Australia, 2018.

MATT GUTMAN: *The Boys in the Cave*, Harper Collins Publishers, USA, 2018.

JAMES MASSOLA: *The Great Cave Rescue*, Duckworth Books, United Kingdom, 2019.

Hegedűs Gyula